

Un parador a l'illa de la pesta

El Govern estatal pren interès en la proposta del Consell de Menorca per engegar els estudis de viabilitat tècnica, arquitectònica i econòmica per convertir l'antiga fortalesa sanitària del port de Maó en una infraestructura turística de primer ordre. Madrid ja treballa, mentre, amb el projecte de Dalt Vila, a Eivissa.

El Govern de José Luis Rodríguez Zapatero sembla haver pres interès a fer realitat el projecte de construir un parador turístic nacional a l'illa del Llatzeret, una de les primeres instal·lacions sanitàries de la seva època, que correspon al moment històric en què Maó va esdevenir el principal port de la Mediterrània occidental.

L'executiu estatal ha acollit amb el "màxim interès" la proposta que ha fet arribar a Madrid el Consell de Menorca per possibilitar que aquest conjunt monumental de primer ordre —que en els seus orígens va ser una península i no una illa— esdevingui una de les principals infraestructures turístiques de l'illa.

El Govern socialista espera ara que els serveis tècnics de Turespana, organisme autònom adscrit al Ministeri d'Indústria i Turisme, i de la Societat de Paradors de Turisme, elaborin els corresponents estudis de viabilitat tècnica, arquitectònica i econòmica que permetin avaluar el projecte i prendre la decisió adequada.

L'equip de govern del Consell va fer les primeres passes per crear el parador nacional de turisme de Llatzeret el 28 d'abril de l'any passat amb l'anterior secretari general de Turisme, Germán Porras. Arran d'aquesta trobada, la presidenta del Consell, Joana Barceló, va presentar una proposta formal al Govern espanyol. La institució insular va remetre el 5 de maig del 2003 un document oficial en el qual instava a la signatura d'un conveni entre el Ministeri de Sanitat, propietari de l'illa, la Secretaria d'Estat de Turisme i el Consell per dur a terme el projecte.

Un any més tard, el conseller de Turisme del Govern balear, Joan Flaquer, va plantejar novament davant el secretari d'Estat la possibilitat de recuperar el projecte.

La darrera resposta de Madrid havia estat, però, que la inversió no figurava en els pressupostos de l'estat dels propers anys.

Malgrat aquestes previsions tan poc optimistes, el president de Paradors de Turisme d'Espanya, l'eivissenc Antoni Costa, va declarar el mes de maig que estava disposat a fer "tot el possible" perquè el projecte pogués esdevenir una realitat. Aquest enclavament reuneix, assegura, "condicions òptimes" per acollir un parador turístic.

Per portar endavant el projecte, segons va recordar Costa, és necessari que el Ministeri de Sanitat cedeixi les instal·lacions al Patrimoni Nacional i que la Secretaria d'Estat per al Turisme inclogui el projecte en el seu pla d'inversions per a paradors. El president de l'organisme que aplega els paradors de l'estat creu que disposar d'aquesta infraestructura a Menorca representaria un benefici important per a l'activitat econòmica de l'illa i la conservació del patrimoni històric.

Durant la seva visita a Menorca, el passat 28 de juliol, el ministre socialista d'Indústria, Comerç i Turisme, José Montilla, ja va tenir ocasió de conèixer l'interès del Consell en aquest projecte per boca de la seva presidenta, Joana Barceló. Montilla va mostrar-se reservat, però va expressar el seu compromís de tractar seriosament la proposta.

Joan Flaquer va tornar a insistir al ministre, el passat 9 de setembre, durant

Dalt, vista de la porta i de les muralles de la fortificació de l'illa del Llatzeret. Al costat, detall del calze que es pot veure al petit museu que alberga l'illa.

La darrera resposta del Govern espanyol confirma que Madrid sí que té interès en el projecte del Llatzeret

una reunió que ambdós van mantenir a Madrid. Segons el conseller, el Govern ha prioritzat el parador de Dalt Vila, a Eivissa.

La darrera resposta del Govern de Zapatero sembla confirmar, però, que Madrid sí que té interès en el projecte del Llatzeret.

Al costat d'aquest illot, a l'Illa Plana o de la Quarantena, ja van funcionar en el segle XV unes instal·lacions per cremar roba i estris dels passatgers sospitosos de patir malalties contagioses. Allí es va establir el primer llatzeret de Maó, ampliat durant la dominació britànica amb uns quants magatzems i un edifici per als passatgers.

Va ser Carles III qui va ordenar construir una quarantena a la península de Sant Felipet. Els treballs van començar el 1793 i els seus arquitectes van viatjar per tot Europa per conèixer els avanços més moderns en el terreny sanitari. Les obres quedaren aturades durant la tercera dominació britànica (1798-1805), però es van tornar a engegar a partir del 1807. Els arquitectes Manuel Paego i Antonio Casanova van completar les construc-

ons, que s'inauguraren oficialment el 1817. El 1900 es va habilitar el canal de Sant Jordi, que va convertir l'antiga península en una illa.

El Llatzeret va ser concebut en plena Il·lustració i reflecteix molt bé els criteris racionalistes de l'època. Les instal·lacions van ser les més modernes d'Europa en el seu moment i la seva eficàcia va quedar comprovada en el bon resultat que va proporcionar a l'hora d'evitar pestes i epidèmies. El recinte es troba dividit en quatre àrees. La primera era reservada per als passatgers de vaixells amb "patent empudegada o infecta" (és a dir, amb una epidèmia a bord). La segona era l'àrea de la "patent bruta", per a vaixells en què s'haguessin declarat malalties no infeccioses. La tercera consistia en la "patent sospitosa", per a navilis que arribaven de ports amb casos de malaltia. La darrera era la "patent neta", per a vaixells lliures de sospita.

Algunes dades serveixen per adornar-nos de la importància del Llatzeret. En total, tenia 141 habitacions, dues infermeries, set magatzems amb 120 bancs per airejar mercaderies, sis fumadors i

bugaderies, 49 cuines, 53 excusats, una part dedicada als animals, 11 pous independents i sis cisternes. Els vigilants tenien tres habitacions per guardar les claus, que eren més de tres-centes.

El moment més crític per al Llatzeret coincidí amb l'arribada, al 1810, de la febra groga a bord de dos vaixells de guerra. Dels 196 casos que van ser tractats en aquest recinte, 122 moriren per la malaltia. Entre ells, l'alcaid, el capellà, el sagristà, deu capitans, 28 guardians i tretze treballadors de l'hospital. La darrera epidèmia d'aquestes febres es produí el 1870, quan 27 persones van emmalaltir i 14 d'elles moriren. El còlera va fer que passaren també pel Llatzeret 1.235 vaixells en un sol any, concretament el 1866.

El Llatzeret va viure la seva darrera quarantena el 1915. A partir de llavors, va esdevenir un monument. Avui, serveix de residència per als funcionaris del Ministeri de Sanitat. A dins, s'hi celebra cada any la prestigiosa Escola d'Estiu de Salut Pública.

Carles Marquès